

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
21/071	Kommunestyre	26.08.2021

Fremsending av sak 10/21 til kommunestyret - Orientering om beredskap ved kvikkleireras

Kommunedirektørens innstilling

Kontrollutvalgets vedtak i saken legges med dette fram for kommunestyret.

Sammendrag

Kontrollutvalget ble orientert om kommunens beredskap ved kvikkleireras, sak 10/21.

Kontrollutvalget har bedt om at deres vedtak fremmes for kommunestyret ved første anledning.

Kommunestyre 26.08.2021

Behandling

Sak 21/071, foreslått av Irja Helen H. Døsvik, Arbeiderpartiet

Kommunestyret tar kontrollutvalgets vedtak til orientering. Kommunestyret deler bekymringen over at det ikke er utarbeidet noen nyere oversikt over kvikkleireforekomstene og mulige virkninger av ekstremvær for hele kommunen. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi arbeidet med oppfølging av ROS-analysen fra 2019 høy prioritet.

Alternativt forslag (på vegne av Tore Melhuus/H), foreslått av Tore Melhuus, Høyre
Forslag til vedtak PS 21/071

Som følge av flere skredulykker i bebodde områder i de senere år, klimaendringer og generelt økte krav til samfunnsikkerhet og myndighetsansvar, har det vært et økende fokus fra statlig hold på at kunnskapen, beredskapen og sikkerheten mot naturfarer må økes.

Kommuner kan komme i erstatningsansvar dersom det er tillatt utbygging i et område som senere blir rammet av skred. Avgjørende for erstatningsansvaret er om kommunene har gjort en forsvarlig vurdering av naturskaderisikoen på tidspunkt for plan- og byggevedtak, ut ifra den kunnskap som forelå på vedtakstidspunktet og som kommunen burde vært oppmerksom på.

Etter plan- og bygningsloven (pbl.) § 4-3 er kommunene pålagt å gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) ved utforming av alle planer for utbygging. Kommunen skal som planmyndighet påse at nødvendige analyser er gjennomført eller gjennomføre dem selv, sørge for at tilstrekkelige forholdsregler blir tatt, og eventuelt nedlegge forbud mot at utbygging blir gjennomført.

1. Kommunestyret vedtar med utgangspunkt i «Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse 2020-2024» å

kartlegge behov for tiltak mot ras, flom og skred som følge av klimaendringer i Ørland kommune.

2. Undersøkelsen skal videre bidra til at:

a. I alle plansaker på detaljreguleringsnivå skal det utføres en ROS-analyse, der grunnforhold er ett av forholdene som skal utredes.

b. Dersom det, ifølge NVEs kart, er fare for kvikkleire i planområdet, skal et geoteknisk fagkyndig foretak gjøre vurderinger. Det samme gjelder for områder med mulig usikre grunnforhold under marin grense.

c. Dersom det er planlagt bygging av boliger, skal den geotekniske vurderingen i tillegg kvalitetssikres av et annet, uavhengig foretak.

d. Dersom kommunen er fremdeles er usikker på om grunnforholdene er tilstrekkelig utredet, og konklusjonene er riktige, skal kommunen også kreve at det gjøres en tredjepartskontroll.

3. Kommunedirektøren legger fram sak til finansiering ifm saldering budsjett 2021.

Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble først avstemt.

Votering nr 2

Sak 21/071: 27 stemmer (79%)

Alternativt forslag (på vegne av Tore Melhuus/H): 7 stemmer (21%)

Votering nr 1

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: Opprinnelig forslag: 0 stemmer (0%)

Mot: Opprinnelig forslag: 34 stemmer (100%)

KST - 21/071 vedtak

Kommunestyret tar kontrollutvalgets vedtak til orientering. Kommunestyret deler bekymringen over at det ikke er utarbeidet noen nyere oversikt over kvikkleireforekomstene og mulige virkninger av ekstremvær for hele kommunen. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi arbeidet med oppfølging av ROS-analysen fra 2019 høy prioritet.

Sakens bakgrunn og innhold

Kontrollutvalget vedtok i sak Sak 03/21 Oppfølging av politiske saker 5.2.21 blant annet:

"Kommunedirektøren bes orientere kontrollutvalget om kommunens oversikt over kvikkleireområdene og om beredskapen i tilfelle kvikkleireras."

Kontrollutvalget ble orientert om kommunens beredskap ved kvikkleireras i sak 10/21 på møte

31.05.2021. Utvalget fattet følgende vedtak:

"Kontrollutvalget har i møte 31.5.21 fått en orientering om kvikkleiresituasjonen i Bjugn sentrum og om mulige konsekvenser ved et kvikkleireras. Kontrollutvalget er bekymret for at det ikke er utarbeidet noen nyere oversikt over kvikkleireforekomstene og mulige virkninger av ekstremvær. Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret ber kommunedirektøren gi arbeidet med oppfølging av ROS-analysen fra 2019 høy prioritet. Vedlagt følger særutskrift av saken. På vegne av kontrollutvalget ber jeg om at saken fremmes for kommunestyret ved første anledning."

I brev datert 01.06.2021 ber kontrollutvalget om at saken fremmes for kommunestyret ved første anledning.

Ørland kommune vedtok "Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse 2020-2024" i kommunestyre 13.11.2019. Styrtregn og skred var et av scenarioene som ble tatt opp her.

Generelt har det vært og er et stort fokus på klimatilpasning med blant annet havnivåstigning og økt nedbør de siste årene. Det ble utarbeidet en egen ROS analyse for Brekstad med dette som fokus før kommunesammenslåingen, men tilsvarende ROS er ikke gjort for øvrige deler av kommunen. Det er foreslått en rekke tiltak på Brekstad som følge av denne analysen.

Kvikkleireskred har fått økt nasjonalt fokus etter kvikkeirskredet i Gjerdrum som skjedde natt til 30. desember 2020. 5. februar 2021 oppnevnte Olje- og energidepartementet et utvalg som skal gjennomgå årsakene til kvikkleireskredet i Gjerdrum og vurdere hvilke læringspunkter som kan bedre ulike aktørers arbeid med å forebygge slike skredulykker. Utvalget skal levere en delrapport om årsakene til skredet innen utgangen av september 2021, og en hovedrapport som også skal inneholde vurderinger og anbefalinger om forvaltningen av kvikkleirerisiko i Norge innen 1. februar 2022.

FN's Bærekraftsmål

Arbeid for å unngå eller redusere konsekvensen av uønskede hendelser er viktig for å sikre samfunnsverdiene liv og helse, stabilitet, natur og miljø og materielle verdier.

Administrasjonens vurdering

Administrasjonen ga en muntlig orientering til kontrollutvalget om kommunens generelle beredskapsrutiner.

Kvikkleire (og andre typer av sensitiv leire) dannes i Norge i områder med marin leire. Det vil si leire som opprinnelig er avsatt i saltvann og på grunn av landhevning etter istiden nå finnes nær eller over havnivå. Ørland kommune har betydelige areal under marin grense og dermed mulige kvikkleiereområder. I forbindelse med utbygging settes det krav til geotekniske vurderinger i områder under marin grense. Dette ble blant annet gjennomført i forbindelse med reguleringsplaner i Bjugn sentrum i 2015 da det ble utarbeidet en omfattende geoteknisk rapport: "Områdestabilitet sentrumsområdet Botngård". Rapporten inneholder blant annet en sammenstilling av de foreliggende data fra tidligere undersøkelser i Botngård sentrum og Seter-området. Arbeidet er gjennomført i henhold til NVEs veileder "Sikkerhet mot kvikkleireskred". Kunnskapsgrunnlaget om kvikkleiereområder vil over tid bli bedre i hele kommunen når nye undersøkelser gjøres i forbindelse med ny byggeaktivitet. Det er ikke gjennomført noen videre undersøkelser om behov for tiltak mot skred som følge av klimaendringer.

Ut over å følge opp krav til geotekniske undersøkelser i forbindelse med utbygging og oppfølging av en hendelsen med jordskred i Vallersund 26. april 2020, har administrasjonen ikke gjort videre spesifikk oppfølging av scenarioet med styrtregn og skred beskrevet i "Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse 2020-2024".

Vedlegg

Fremsending av sak 10/21 til kommunestyret - Orientering om beredskap ved kvikkleireras
Invitasjon til å gi innspill til Gjerdrum-utvalget
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse 2020-2024
Områdestabilitet Botngård sentrum 2015